

Paikkatietoasiain neuvottelukunnan laajennettu sihteeristö

Laajennetun sihteeristön kokous

Muistio

Aika Maanantai 8.2.2021 kello 13 - 15

Paikka Skype for Business

Osallistujat Jari Reini, Maanmittauslaitos, pj
Lena Hallin-Pihlatie, MML
Kaisu Harju, SYKE (klo 14 asti)
Hanna Horppila, MML (siht.)
Hanna Huitu, Luonnonvarakeskus
Ville Jussila, Helsingin kaupunki
Kai Koistinen, MML
Jari Koskela, Digi- ja väestötietovirasto
Mari Laakso, MMM
Jenni Silvennoinen, Väylävirasto
Rina Tammisto, Tilastokeskus
Miina Vainio, Pirkanmaan liitto (Lasse Nurmen sijainen)
Minna Veseloff, Maanmittauslaitos
Hanna Virkki, GTK
Mikko Visa, Ilmatieteen laitos
Jesper Wallenius, Maanmittauslaitos

Poissa Lassi Lehto, FGI/ Maanmittauslaitos
Lasse Nurmi, Varsinais-Suomen liitto
Kimmo Soukki, Terrasolid Oy
Juha Tiihonen, Traficom

1. Kokouksen avaaminen

Jari Reini avasi kokouksen ja toivotti samalla uuden jäsenen, Jesper Walleniuksen tervetulleeksi. Jesper on Maanmittauslaitoksen tiedontuotannon edustaja eläkkeelle jääneen Jurkka Tuokon sijaan. Kokouksen osallistui myös vanhempainvapaalta palannut Minna Veseloff INSPIRE-sihteeristöstä.

2. Asialistan hyväksyminen

Rakenne pohjautuu [työsuunnitelmaan](#). Puheenjohtaja sanoi, että työsuunnitelma voitaisiin tarkistaa seuraavassa kokouksessa ja kehotti osallistujia pohtimana muutostarpeita ennakoon. Asialista hyväksyttiin.

Yhteysongelmien vuoksi asioita jouduttiin käsittelemään muuttuneessa järjestyksessä, mutta muistioon ne on kirjattu asialistan mukaan.

3. [Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen](#)

Hyväksyttiin edellisen kokouksen muistio.

4. Yhteentoimivuus

Metatietojen muuntaminen Technical Guidelines 2.0-muotoon

Kai Koistinen kertoi metatietojen laaduntarkistuksen tilanteesta. Viime vuonna käynnistetty metatietojen tarkastuskampanja on edennyt. Valtakunnallisten tiedontuottajien aineistojen metatiedot on tarkis-

tettu. Tarkistuksen tulokset näkyvät metatietojen laadussa, validointituloksissa ja sitä kautta seuranta-tiedoissa. Palvelujen osalta työ on jonkin verran kesken. Tiedontuottajia pyydetään tekemään tarkistukset loppuun mahdollisimman pian, jos niitä ei ole vielä tehty.

INSPIRE-sihteeristö on aloittanut maakuntien tuottamien metatietojen tarkistuksen. Seuraavaksi tehdään automaattiset korjaukset, minkä jälkeen sihteeristö ottaa yhteyttä tiedontuottajiin. Kuntien tuottamien metatietojen tarkistus alkaa maaliskuussa. Ponnistelu näkyy selkeästi seurantatuloksissa, vaikka tekemistä vielä riittääkin.

INSPIRE Reference Validaattorin uusi versio 2021.0

Jari Reini näytti lyhyesti INSPIRE Validaattorin uutta versiota, joka löytyy osoitteesta <http://193.167.189.42/validator/>. Kannattaa katsoa myös Githubista: github.com/INSPIRE-MIF/helpdesk-validator/releases.

Uudessa versiossa on useita uusia teemoja kokeiltaviksi. Uutuuksina bugikorjausten lisäksi mm. seuraavat testit: Area Management, Land Use, Species Distribution, Natural Risk Zones, Buildings, Environmental Monitoring Facilities ja Human Health and Safety. Käyttöliittymä osaa esim. valita validointisääntöjoukkoja aiempaa automaattisemmin. Myös tulosten suodattamista on kehitetty.

Uudelleenohjaus http → https

Jari Reini muistutti, että komission Joint Research Centre (JRC) siirtää tietoturvan parantamiseksi kaikki INSPIRE-domainin (inspire.ec.europa.eu) alla olevat resurssit http:stä https:ään 1.3.2021 alkaen.

Tiedontuottajia kehoitetaan muuttamaan mm. skeemalinkit INSPIRE-tietotuotteissaan ja -palveluissaan https-alkuisiksi, koska kaikki asiakassovellukset eivät välttämättä tue uudelleenohjausta (http -> https). Uudelleenohjaus koskee esimerkiksi get capabilities -dokumenteissa lueteltuja INSPIRE-skeemaviittauksia (<https://inspire.ec.europa.eu/schemas/>) ja tietotuotteissa hyödynnettyjä koodiluetteloarvoja (<https://inspire.ec.europa.eu/codelist>).

Mikko Visa kysyi, onko Geoserverin uusissa versioissa muutettu tai tulossa tuki uudelleenohjaukselle. Puheenjohtaja vastasi, että asiaa pitää selvittää.

MIG-T -kokouksen 21.-22.1. anti

Jari Reini kertoi tammikuun MIG-T -kokouksesta [kokouksen agendan ja muistioloannon](#) pohjalta

INSPIRE Good Practices esittelevät vaihtoehtoisia tapoja toteuttaa INSPIREn-vaatimuksia, toteuttaa INSPIRE-palveluita, -tietotuotteita, metatietoja tms. Niiden ehdottamiselle ja käsittelylle on oma [proses-sinsa](#).

Nämä kolme MIG-T -kokouksessa käsiteltyä Good Practice -dokumenttia ovat nyt virallisia (aiemmin hyväksytyn Geo-DCAT-AP lisäksi):

- [SDMX for Human Health and Population Distribution](#)
 - liittyy tilastotiedon formaatteihin
- [OGC API – Features as an INSPIRE download service](#)
 - OGC API Features, josta PATINE teki viime keväänä suosituksen, on nyt käynyt myös komission lakipuolen tarkastuksen. Sitä voidaan nyt käyttää latauspalveluiden toteutukseen nykyisten WFS-palveluiden ja ATOM-syötteiden rinnalla.
 - [Setting up an INSPIRE Download service based on the OGC API-Features standard](#)
- [OGC SensorThings API as an INSPIRE download service](#)
 - OGC standardi vuodelta 2015, päivitetty 2019. Ei ole Suomessa kovin paljon käytössä.

[GeoPackage on ehdolla hyväksi käytänteeksi](#). Kyseessä on yhden tiedoston SQLite-tietokanta, hyvä vaihtoehto suurten datamäärien jakamiseen helposti käyttöön otettavassa muodossa. OGC API Features voidaan jakaa paitsi GeoJSON:na myös GeoPackage-tiedostona. Standardissa on vielä kehitettävää, esim. päivämäärän esittäminen on hieman haasteellista. Maanmittauslaitos jakaa maastotietokantaa kahden GeoPackagen kautta [MML:n avoimien aineistojen tiedostopalvelusta](#).

INSPIRE Geoportal koostuu monista komponenteista, ja on hankalasti ylläpidettävä. Uuden version on tarkoitus perustua GeoNetwork-tuotteeseen, johon myös Paikkatietohakemisto pohjautuu. [Lisätietoa.](#)

[INSPIRE helpdesk](#) on nykyään Githubissa.

Rina Tammisto kertoi, että Tilastokeskus on pian julkaisemassa OGC API Feature -palveluita, joita voi testata: <https://geo.stat.fi/inspire/> (kokoomasivu). QGIS:in pitää laittaa teemakohtaiset landing paget, joihin tuolla sivulla olevista linkeistä mennään eli esim. <https://geo.stat.fi/inspire/ogc/api/pf>. Palveluita ei ole vielä julkaistu virallisesti, joten niihin voi tulla muutoksia.

5. Seuranta ja raportointi

Seurantatulokset

Lena Hallin-Pihlatie kertoi vuoden 2020 [seurantatuloksista](#). Seurantatapa muuttui vuonna 2019. JRC harvestoi kansalliset metatietohakemistot joulukuun puolivälissä, laskee tulokset suoraan paikkatietoaineistojen ja -palveluiden metatiedoista ja julkaisee tulokset.

Seuranta ja raportointi lasketaan 19 seurantaindikaattorin pohjalta. Ne on ryhmitelty viiteen kategoriiaan, joista yksi pohjautuu absoluuttisiin ja muut relatiivisiin arvoihin. Osassa hyödynnetään INSPIRE-validointipalveluita ja osassa INSPIRE-Geoportaalin työkaluja, esim. Linkages Checkeria.

Vuonna 2019 metatiedot hyväksyttiin vielä TG 1.3 -muodossa, mutta vuoden 2020 osalta metatiedot hyväksyttiin vain TG 2.0 -muodossa. Lukuja ei ole laskettu samalla tavalla vuosina 2019 ja 2020, joten vertailu on suuntaa antava.

Seurantatuloksissa kuvataan muutosta. Siitä näkyy, että suunta on oikea sekä palveluiden että aineistojen osalta, tosin aineistojen osalta ollaan pidemmällä viime vuonna tehdyn tarkistuksen ja laadunparannuksen vuoksi.

Suomen tuloksia

- Saatavuudessa on selkeä (> 10 %) nousu palveluiden osalta. Alueellinen / kansallinen -avain sanojen käyttö oli vuonna 2019 vähäistä, mutta ne ovat nyt laajemmin käytössä.
- Yhteentoimivuudessa aineistojen metatiedoissa on parannusta (43 %). Harmonisoituja tietotuotteita on julkaistu paljon. Tosin liitteen II harmonisoitujen tietotuotteiden osalta seurannassa oli virhe, minkä vuoksi luku on vain 15 %. Palveluiden yhteentoimivuudessa ei ole paljon muutoksia.
Aineistojen saatavuus katselu- ja latauspalveluissa kuvatuista dataseiteistä 15 % saatavilla molemmista, pelkästään katselupalveluissa 40 % ja latauspalveluissa 20 %. Vielä ei ole tiedossa, miksi lukema latauspalveluiden osalta on heikentynyt. Tulokset ovat olleet saatavilla hieman yli viikon ajan, joten niiden analysointia jatketaan vielä. INSPIRE helpdeskissä on käyty keskustelua, että Linkage checkerissä on mahdollisesti bugi.

Lena näytti myös komission tekemää Aggregated results -taulukkoa, jossa on esitetty eri maiden tilanne.

- Vihreä väri tarkoittaa, että tulos on 90 % tai enemmän tai vähintään 10 % parannus vuoteen 2019 verrattuna.
- Keltaisella kuvaa alle 10 % muutosta edelliseen vuoteen verrattuna.
- Punainen kuvataan 10 % ja huonompaa tulosta vai vastaavaa heikennystä edelliseen vuoteen verrattuna.

Huomiota

- Vuonna 2020 laaduntarkistustyö näkyy jo seurantatuloksissa. Luvut olisivat vielä paremmat, jos erään ison tiedontuottajan metatiedot olisivat läpäisseet metatietotarkistuksen. Syyinä oli tulokintavirhe validaattorissa, jonka JRC korjaa.
- Palveluiden linkityksissä on vielä työmaata, samoin kuin palveluiden yhteentoimivuudessa.

- On tärkeää jatkaa laaduntarkistustyötä tänä vuonna kuntien ja maakuntien liittojen kanssa sekä kiinnittää huomiota palvelujen ja metatietojen linkityksiin.
- Yhteistyötä on myös tarkoitus tiivistää Avoindata.fi -palvelutarjoajan kanssa.
- Suomi ei tule saavuttamaan kovin hyviä lukuja harmonisoitujen tietotuotteiden yhteentoimivuuden osalta niin kauan kuin Paikkatietohakemistossa on myös 'as is' INSPIRE-aineistoja. Suomi haluaisi pitää kuvaukset, mutta niin kauan kuin harmonisoiduista ja "as is" -aineistoista on erilliset metatiedot, se vaikuttaa tuloksiin heikentävästi. Asia oli esillä tammikuun MIG-T -kokouksessa.
- [Lisätietoa seurantaprosessista](#)
- [Seurantatulokset 2020 maittain](#)
- [Suomen seurantatulokset 2020](#)
- [Suomen seurantatulokset 2019](#)

Mikko Visa kysyi, ovatko tulokset nähtävillä organisaatiokohtaisesti. Puheenjohtaja vastasi, että JRC:n julkaisemalla Githubissa [Bulk validation](#) -työkalulla tiedontuottajat pystyvät itse tarkistamaan metatiedot. Asiaa voidaan kuitenkin selvittää tarkemmin.

Muutokset aineistoluetteloon

Ilmatieteen laitos oli tehnyt esityksen seuraavien aineistojen lisäämisestä Kansallisen aineistoluetteloon.

- Mastohavainnot
- Luotaushavainnot
- Lämpötila- ja suolaisuusluotaukset (CTD) merialueilla
- Lentosäähavaintosanommat (METAR)
- Ilmanlaatumalli (SILAM)
- Ilman radioaktiivisuusseuranta
- Ulkoisen säteilyn valvonta

Suurin osa ko. aineistoista ei ole uusia, mutta jostain syystä niitä ei ole lisätty aiemmin. Esitys käsitellään PATINEssa, jonka hyväksynnän jälkeen ne lisätään aineistoluetteloon.

Ville Jussila sanoi, että viime syksynä tuli esiin kuntien velvollisuudet tuotanto- ja teollisuuslaitokset -teeman velvollisuuksien täyttämistä. Helsinki, Espoo ja Pori ovat selvittäneet asiaa alkuvuodesta, mutta eivät ole vielä tehneet päätöstä esityksestä. Kuntien ympäristövalvonnassa käytetään YLVA-järjestelmää (ympäristönsuojelun valvonnan sähköinen asiointijärjestelmä) ja rakennusten pitäisi löytyä DVV:n rakennus- ja huoneistorekisteristä. YLVA oli aiemmalta nimeltään Vahti-järjestelmä ja sitä ylläpitää ely-keskusten tietohallinto. Aihepiiristä on Laajennetun sihteeristön edellisen kokouksen liitteistä löytyvä [muistio](#) viime syksyltä. Todettiin, että aiheen käsittely jatkuu kokousten välillä.

6. Paikkatietojen yhteiskäyttö

OGC API Features

Jari Reini kertoi, että pitää aiheesta koulutuksen, josta lisää kohdassa 8.

Viestintä

Hanna Horppila kertoi, että Paikkatietoverkoston uutiskirjeen viimeinen numero julkaistiin joulukuussa. INSPIRE-viestinnän muodoista jatkossa käydään parhaillaan keskustelua. Sihteeristö ottaa mielellään vastaan palautetta, millaista viestintää toivotaan ja minkä kanavien välityksellä.

7. Koulutukset

Minna Veseloff kertoi tulevista koulutuksista

- OGC API Features -koulutus 9.3.2021 klo 9.30-10.30, kouluttajana Jari Reini.
 - taustaa, standardin perustoiminnallisuuksia, parhaat käytänteet dokumentti, mitä vaatimuksia latauspalveluille, jotta INSPIRE-yhteensopiva, työkaluja ja käyttöesimerkkejä tiedontuottajille ja -hyödyntäjille.

- Palvelujen metatiedot
 - käytännön koulutus, miten palvelujen metatiedot laaditaan ja validoidaan kädestä pitäen
- Kuntien metatiedot
 - Käydään läpi, mitkä kuntien aineistot ovat metatietojen piirissä ja mitä kuntien pitää tehdä. Kerrotaan myös käytännössä, miten toimia Paikkatietohakemistossa (metatietojen editointi ja validointi)
- Kansainvälisiä koulutuksia löytyy Geospatial Knowledge Base (GKB) Training -alustalta <https://www.geo-train.eu/>.
- Sihteeristö ottaa mielellään vastaan ehdotuksia koulutusten aiheiksi.

8. Kokoukset ja tapahtumat

- INSPIRE-konferenssi 2021
 - Puheenjohtaja kertoi, että näyttää siltä, että INSPIRE-konferenssia Dubrovnikissa ei järjestetä fyysisenä tapahtumana. Vielä ei ole tiedossa, pidetäänkö sen sijaan virtuaalikokous vai siirretäänkö konferenssia, joka siirrettiin jo viime vuodelta syksyyn 2021.
- PATINE 18.2.2021
- Nordic INSPIRE Network 23.-24.3.2021
- MIG-T 15.-16.4.2021
- MIG-T 8.-9.6.2021
- MIG 17.-18.6.2021

9. Muut asiat

Miina Vainio kysyi, onko jotain sellaista, mihin INSPIRE-sihteeristö on kiinnittänyt huomiota maakuntien liittojen aineistojen osalta. Hän voisi viedä viestiä eteenpäin muille liitoille. Lena Hallin-Pihlatie kertoi, että Kai Koistinen ja Riikka Kivekäs ovat ottamassa yhteyttä metatietojen laaduntarkistuksesta ja mainitsi, että korjauksiin on hyvä varata työaika.

Keskusteltiin ideoista seuraavan kokouksen aiheiksi. Jenni Silvennoinen sanoi, että hän voisi esitellä prosessia, jolla INSPIRE-tietotuotteet muodostetaan Väylävirastossa. Hän on tehnyt aiheesta vastikään julkaistun opinnäytetyön. Rina Tammisto pyytää Tilastokeskuksesta asiantuntijan kertomaan Tilastokeskuksen OGC API Features -palveluista.

Mari Laakso sanoi, että Kimmo Soukki edustanut Laajennetussa sihteeristössä tähän asti Paikkatietoverkostoa. Kimmo on GeoForumien hallituksessa ja voi edustaa jatkossa GeoForumia tarpeen mukaan.

10. Seuraava kokous

Seuraavan kokouksen ajankohdaksi sovittiin 12.4.2021 klo 13-15 ja se pidetään Teamsilla.